

دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی

زنجیره‌ی روشنبیری

*

خاوه‌نی نیمتیان: شوکعت شیخ یه‌زدین

سه‌رتووسه‌ر: به‌دران ئه‌حمه‌د حه‌یب

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی ئاراس، گه‌ره‌کی خانزاد، هه‌ولتیر

س. پ. ژماره: ۱

www.araspublisher.com

ناوی کتیب: دار گیلای

نووسینی: Michelle Nikly

وه‌رگێرانی له دانیمارکییه‌وه: محه‌مه‌د فه‌ریق حه‌سه‌ن

بلاوکراره‌ی ئاراس: ۲۳۲

ده‌ره‌یتانی هونه‌ری: به‌دران ئه‌حمه‌د حه‌یب - دلاوه‌ر سادق ئه‌مین

ده‌ره‌یتانی به‌رگ: ئاراس ئه‌کره‌م

خۆشنووسیی به‌رگ: محه‌مه‌د زاده

پیت لێدان: نسار عه‌بدوڵلا

هه‌له‌گری: شێرزاد فه‌قی ئیسماعیل

سه‌رپه‌رشتیی چاپ: ئاو‌ره‌حمانی حاجی مه‌حموود

چاپی یه‌که‌م: هه‌ولتیر- ۲۰۰۴

ژماره‌ی سپاردن له کتیب‌خانه‌ی به‌رتۆه‌به‌رایه‌تیی گشتیی روشنبیری و هونه‌ر: ۲۰۰۳/۴۰۱

دار گیلای

نووسینی:

Michelle Nikly

وه‌رگێرانی له دانیمارکییه‌وه:

محهمه‌د فه‌ریق حه‌سه‌ن

وێنه‌کێشان: شیروان موحسین

دار گیلان

جاری جاران، له ژاپوونی ولاتی خوری دره وشاوه دا قه رالیک هه بوو. ئەم قه رالە، لهو دیو کۆشکه که یه وه باخیکی زۆر جوان و پازاوهی هه بوو. باخه وانەکانی باخی شاهانه سالانیتیکی دوور و دریتز بوو خه ریکی بنیاتنانی بوون. درهخت و دهوهن و گولەکانی، هه موو دانسقه و هه لبراردهی ولاته که بوون و له وی نیترابوون. مروف به دیتنی ئەم باخه چاوی روشن ده بوو، چیتزی له جوانیبه که ی وهرده گرت. باخه که کاریکی هونه ریی بالابوو بو خوی. پهنگ و بالای درهخت و گولەکانی تهواو بیکه وه گونجابوون.

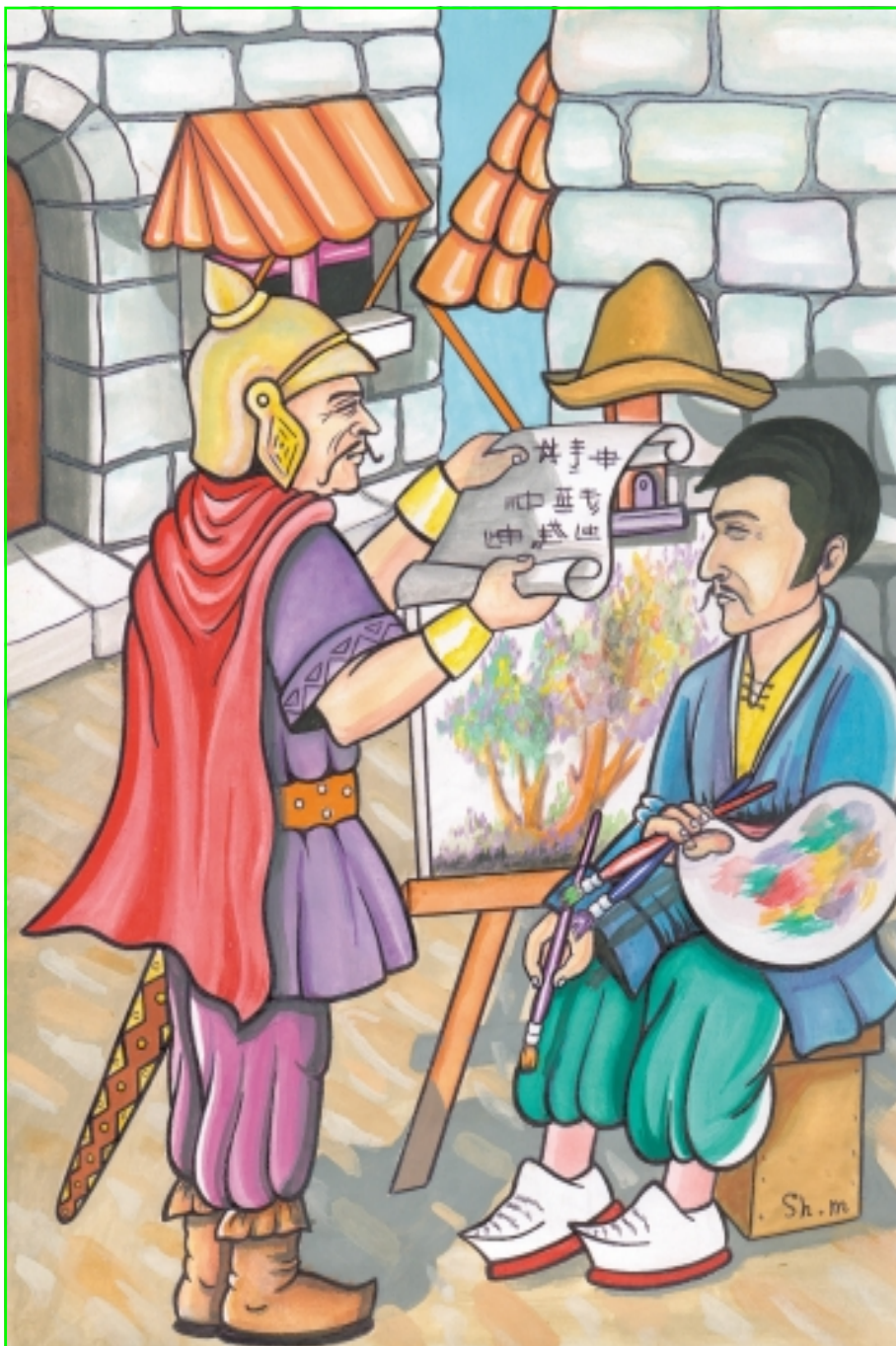

به یانییه کیان، له و ده مه دا قه رال له باخه کهیدا پیاسه ی ده کرد، دار گیلایسیکی دی وشک بوو بوو... ئەم پروداوه قه رالی تووشی خه میکی قوول کرد.

ئەو پروای وا بوو، ئیدی جوانییی باخه که له بهین چوو. تاقه تی نه ما چیدی گوی به باخه که ی بدات. گه رایه وه بو کۆشک و مات و مه لوول لیبی دانیشت.

گه وه پیاوان و داروده سته ی کۆشک به م دلته نگییی قه رال نیگه ران بوون. ئەوان به هیوا بوون جاریکی دی خووشی و شادی بو دل و دهروونی قه رال بگێرنه وه، ئەگه ر بتوانن دار گیلایسیکی و هها پهیدا بکه ن قه ره بووی دار گیلایسه وشکبووه که بکاته وه... بو به شانیدیان به هه موو لایه کی ژاپوندا نارد، تاکو به دوای دره ختی کدا بگه رتین له هه مان شپوه و توخم بی.

له ئەنجامدا نیگارکیشی کیان دۆزیبه وه (ئوکیۆ) ی ناو بوو. ئەو دار گیلایسیکی هه بوو، هینده ی ئەوه ی قه رال له دهستی چووبوو جوان بوو.

نیگارکیش و (تانکا)ی ژنی زۆر به داخ بوون، کاتی زانییان درهخته که یان له په گورپیشهی هه لده که ندری بۆ باخی شاهانه ده گوتیزیتته وه. ئەوان زۆر هۆگری دار گیلاسه جوانه که یان بوون.

ئوکیۆ هه موو به هارانی وینهی دار گیلاسه که ی ده کیشا، کاتی به تارایه ک گوئی په نگ سووری کال روو پۆش ده بوو.

هاوینانیش تانکا راهاتبوو له سای سیبه ره که ییدا دابنیشی و شاعر بنووسی... ئەو به سهر قهه و لق و گه لاکانیدا شیعی هه لده دا، کاتی به شنه ی با ده له رینه وه و ده بریسکانه وه.

به لام (موسوکۆ)ی کوپیان له وان پتر هۆگری دار گیلاسه که بوو. ئەو هاو پیه کی هه بوو. هاو پیه کی بولبولیک بوو له نیوان چله کانیدا ده ژیا. هه کاتیک بانگی بکردایه. به فرین ده هاته لای. ئاوازی بۆ ده خویند و ده یچریکاند.

به لام کاتی دارودهسته ی قه رال داوای درهخته که یان لی کرد. نیگارکیش ده بوایه ئەری بدات و قایل بی.

شتیکی گرنگ بوو جاریکی دی شادی بۆ قه رال بگه ریتته وه.

ئوکیۆ ته نیا داوای ئەوه ی کرد، بهر له وه ی به یه کجاری لینیان دوور بکه ویتته وه، خو ی و خیزانه که ی ده پانه وی یه ک روژی دی دار گیلاسه که له لای خو یان گل بده نه وه.

بۆ رۆژی داهاتوو، درهخته که له رهگوریشه دههینرا. کاتێ خهريکيون بيخه نه نيو گاليسکه يهک موسوکۆي بچکۆله به غاردان پهيدا بوو. داوای له پياوماقوولانی کۆشک کرد، که ئه و به نيازه نامه يهکی لولکراو به لقیکی درهخته که وه بهستی. پياوماقوولان پييان وابوو ئه و منداله بۆ کۆچی درهخته که به داخه. له زهوی به رزيان کردهوه، موسوکۆش نامه که ی لێ بهست و به چپه مالتاوايي لێ کرد. کاتێ درهخته که يان له باخی پاشادا رواند. پياوماقوولانی کۆشک قهراييان قاييل کرد له کۆشک ده رچیت و سه رنجیکی بدات.

له و ده مه دا که ئه و سه رنجی دار گیتلاسه که ی ده دا، ئه وان به تاسه وه چاوه روان بوون. تا له کۆتاييدا زه رده خه نه يهک رووی قهرايی گه شانده وه. درهخته نوپيه که هینده ی هه موو باخه که جوان بوو. به لام قهرايی نه يتواني خۆی له و نامه لولکراوه نه بان بکات که به لقیکیه وه هه لئواسرابوو. له لقه که ی کرده وه و، نامه که ی والا کرد.

قه‌رالّ تابلۆیه‌کی دیت، گوزارشتی له دار گیلایه‌کی گولّ کردوو ده‌کرد.
بولبولیک له سه‌ری هه‌لنیشتبوو. له پالّ تابلۆکه‌دا شیعریک نووسرا بوو:
«ئه‌ی دار گیلایه‌که»

خۆزگه شادیت بۆ دلّی قه‌رالّ ده‌هینا.

هه‌رده‌م له باخه‌که‌یدا گولّ بگره و شکۆفه‌ده!

به‌لام داخۆ کوپریژگه‌که. چی به بولبوله‌که‌ی هاوده‌می بلّی،

کاتّی ویلّ به‌ دوای چلّیکدا ده‌گه‌پّی و نایدۆزیته‌وه.

ئه‌و چله‌ی، ئه‌و راهاتبوو هه‌رده‌م له‌سه‌ری هه‌لنیشی؟»

دوای ئه‌وه‌ی قه‌رالّ شیعره‌که‌ی خوینده‌وه، قوولّ له‌ فیکران رۆچوو. ئه‌مجا پرسییی

داخۆ ئه‌م دره‌خته‌ له‌ کوپوه هاتوو، پاشان فه‌رمانی دا که ده‌بّی نامه‌ بنیترنه‌ دوای

نیگارکیش و خیزانه‌که‌ی.

دواى چەند رژژتيك ئوكيوۆ، تانكا و موسوكۆ گەيشتن. ئەوان لەو دەترسان قەرال
 لىيان توورە بىي. بۆيە لەسەر چۆكان دانىشتن، بىن ئەوئى پرکيشى بکەن سەرنجى
 بدەن.

قەرال داواى لىي کردن هەلبسەنە سەر پىيان. ئەمجا پرووى کردە موسوكۆ و وتى:
 «کەواتە ئەوئى تۆى کە نازانى چى بە بولبولەكەى هاوپىت بلىي و نازانى درەختە کە
 بەرە و کوۆ دوور خراوەتەو؟ رەنگە لەوئى ترسابى بولبولەكە بەجىت بەيلى؟ بەلام
 ئىستا تۆ دەتوانى پىي بلىي، درەختەكەت، کە بۆ باخى قەرال برابوو، جارىكى دى
 بە فرمانى قەرال دەگەرپتەو بە شوپىنى خۆى.»

ئەمجا قەرال بە ئوكيوۆ و تانكاى وت:

«من ماوەيهكى زۆر بە وشکبوونى دار گىلاسەكەم خەمبار بووم. خەمەكەشم
 رەويبەو کاتى درەختەكەى ئىبوم دى لىرە نىترابوو.
 بەلام بەوئى نىگەرەن دەبم کە مندالىك بەهۆى منەو، هاوپىكەى لە دەست داو.»

ئەمجا بە ئوكيۆى وت:

«فەرموون درەختەكەتان لەگەڵ خۆتان بىنەنەو. بەلام دەبى لە پيشدا وەك چۆن ئىستا بە ديار دەكەوئى و دەنوئىنى، ئاوەها وئىنەيەكى باخەكەم بە ھەموو جوانىيەكيبەو ە بۆ بكىشى.»

«كە دار گىلاسەكەم وشك بو، وای بۆ دەچووم ئىدى ھەموو باخەكەم وشك دەبى: دار قۆخەكان، دار ھەيزەرەنەكان، دار كاژەكان، ھەموويان بە شوئىن يەكدا وشك دەبن و لە بەين دەچن. بە ھىنانى دار گىلاسەكەى تۆ پيش لەم كارەساتە گىرا، ئىستا تىگەيشتم كە ھىچ جىاوازيەك نىيە. تابلۆكەى تۆ بەسە بۆ ئەوھى باخەكەم ھەمىشە گۆل گرتوو بىت و لەوپەرى پاراوى و جوانىدا بى.»

بە تانكاشى وت:

«با ئەركى تۆش ئەو ە بى، ئەم چىرۆكە تۆمار بەكەى. تاكوخەلكى ژاپۆن بۆ بەكدىي بگىرەنەو، چۆن قەرالەكەيان ئەقل و ژبرى لە دار گىلاستىك و بولبولتىك و كورپكى گچكەو ە فىرپوو.»

سەرچاوە:

KIRSEBAE RTRAEET

Michelle Nikly

På danskved: Peter Gotthardt

ISBN 87 - 562 - 4321 - 9

Carsen Forlag, Copenhagen 1989.